

นิทานสุภาษิตจีน (81) 成语故事 (八十一)

นิทานสุภาษิตจีนที่ "เรียนไทยได้เงิน" จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 按图索骥/按圖索驥 àn tú suǒ jì อัน ถู ลั่ว จี้ คำว่า 按 àn อัน แปลว่า ตาม ทำตาม สกปรกโดยตาม คำว่า 图 / 圖 tú ถู แปลว่า ภาพ ภาพวาด แผนที่ 索 suǒ ลั่ว แปลว่า ค้นหา ตามหา 骥 jì จี้ แปลว่า ม้า ม้าดี เมื่อนำมารวมกันเป็นภาษิตแปลว่า ค้นหาตามภาพวาด

จีนในยุคชุนชิว 春秋 Chūn Qiū ที่รัฐฉินมีชายเลี้ยงม้าคนหนึ่งชื่อ 孙阳 / 孫陽 Sūn Yang ชุน หยาง เขามีชื่อเสียงโด่งดังทางด้านม้า เพราะเขาเชี่ยวชาญคัดม้าดีแยกม้าเลว ความช้าของของเขาดังขนาดที่ว่า เพียงมองแค่ครู่เดียว เขาก็บอกได้ว่าม้าตัวดังกล่าวเป็นม้าดีหรือไม่ คำว่าม้าดีหรือม้าเลวในกลุ่มนี้เลยนั้น ม้าดีจะหมายถึงม้าที่วิ่งได้เร็ว วิ่งได้ทน วันหนึ่งสามารถวิ่งได้เป็นพันลี้ ในสมัยโบราณนั้น การที่จะได้ม้าดีหนึ่งตัวไว้ครอบครองนั้น ถือเป็นเรื่องที่ยากยิ่ง ดังนั้นเมื่อเจ้าเมืองหรือขุนนาง แม้กระทั่งชาวเมือง หรือใครก็ตามในรัฐฉิน เมื่อต้องการจะได้ม้าดีไว้ใช้งาน

(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com/search>)

สักตัว ก็จะต้องเชิญเขาไปช่วยคัดสรร และม้าที่ผ่านการคัดสรรโดยชุน หยาง นั้น ย่อมสร้างความพอใจให้กับเจ้าของม้าแน่นอน นานวันเข้าชื่อเสียงของชุน หยางก็ระบือไปไกล ตามตำนานคนจีนเชื่อว่า เทพที่มีหน้าที่ดูแลม้าสวรรค์ นั้นมีนามว่า เทพปัวเล่อ 伯乐 / 伯樂 Bó Lè ดังนั้นชาวเมืองจึงเรียกชื่อเขาว่าปัว เล่อ ตัวชุน หยางเองก็ชื่นชอบฉายานี้มาก

เขาจึงใช้ชื่อปัว เล่อเป็นชื่อจริงต่อมา เมื่ออายุมากขึ้นจึงคิดว่า วันหนึ่งตนก็คงแก่ชราและตายจากโลกนี้ไป เขานึกเสียดายความรู้ จึงตัดสินใจเขียนตำราว่าด้วยการเลือกสรรม้า ตำราที่เขาอุตสาหะเขียนมาตั้งหลายปีสุดท้าย

ก็สำเร็จ ภายในตำราระบุเทคนิคการคัดเลือกม้าไว้อย่างละเอียดที่สุด พร้อมวาดรูปม้าประกอบคำอธิบายด้วย จึงนับได้ว่า ตำราดูม้าของปัวเล่อเป็นตำราดูม้าเล่มแรก และเป็นตำราดูม้าที่ดีที่สุด เมื่อปัว เล่อเขียนตำราเสร็จแล้ว ก็รับลูกศิษย์เพื่อถ่ายทอดวิชา ลูกศิษย์คนแรกคือลูกชายคนเดียวของเขา เขาตั้งหน้าตั้งตาถ่ายทอดวิชาการดูม้าให้กับลูกชายตามตำราที่ตนเขียนขึ้นมาอย่างตั้งใจ และลูกชายก็ตั้งหน้าตั้งตาเรียนวิชาดูม้าอย่างขยันขันแข็ง จนวันหนึ่ง ลูกชายคิดว่าความรู้ที่ได้รับจากพ่อนั้นมากพอแล้ว จึงขอลาพ่อไปท่องเที่ยว เพื่อค้นหาม้าดีสักตัว ลูกชายหายไปหลายเดือน กลับมาบ้าน แล้วรีบนำข่าวดีไปบอกพ่อว่า ตนเองได้พบม้าดีตัวหนึ่ง มีคุณสมบัติเหมือนในตำราทุกประการ ยกเว้นข้อเดียว คือกับเท้า พ่อสงสัยยิ่งนักรีบวิ่งออกไปดูม้า แต่ลานบ้านว่างเปล่า ลูกหัวเราะแล้วพูดว่า ม้าอยู่ในถูงยามใบนี้ พ่อยิ่งงงมากขึ้น ลูกชายก็ล้วงเอาม้าตัวที่วิ่งออกมายื่นให้พ่อดู พร้อมอธิบายว่า ม้าดีที่พ่อว่า หัวโต ตาโต ปากกว้าง ออกกกสูง โหล่งกว้าง กล้ามแขนขาเป็นมัด เจ้าตัวนี้มีครบทุกอย่าง ยกเว้นอย่างเดียว ไม่มีกับเท้า พ่อดูม้าตัวที่ลูกว่า เห็นแล้วก็แทบลมจับ พลางพูดว่า ม้าที่ลูกอุตสาหะค้น